

IN het kader van onze reeks interviews met onze politieke beleidsvoerders, hadden de heren voorzitter Johan De Leenheer, vice-voorzitter

Gérard Delvaux en secretaris-generaal Philip Van Eeckhoute de eer om de Minister van Justitie te ontmoeten, Marc Verwilghen, die – ondanks zijn drukke agenda – bereid was om met hen te praten over de uitdagingen waarmee zijn departement geconfronteerd wordt.

Het was voor de Minister van Justitie tevens de gelegenheid om te herinneren aan de cruciale rol die accountants en belastingconsulenten vervullen in onze economie.

I.A.B.: Vooraleer we overgaan tot de meer technische onderwerpen, wilden we graag weten,

“Ik kan mij
zonder

MARC VERWILGHEN

Mijnheer de Minister, hoe u de volgende paradox verklaart: in verschillende enquêtes werd u uitgeroepen tot populairste politicus van het land en vandaag, nu u minister bent, lijkt het dat u heel wat kritiek krijgt, met name uit het gerechtelijke milieu. Is de kiezer zo wispelturig?

Marc Verwilghen : Ik denk niet dat het echt een paradox is. Als men een parlementaire onderzoekscommissie voorzit of als men de rol van volksvertegenwoordiger vervult, liggen de zaken helemaal anders. De rol van de parlementariër, bijvoorbeeld, bestaat vooral uit het controleren van de uitvoerende macht en daarbovenop komt het werk van wetgever. Ik zeg daarbovenop – helaas – want de statistieken bewijzen het: de grote meerderheid van wetteksten die gestemd worden door het Parlement, zijn niet afkomstig van de parlementariërs, maar van de uitvoerende macht, wat een paradox op zich is! Het zal u overigens niet verbazen als ik u zeg dat er een enorme kloof

is tussen de ideeën die men heeft of de wensen die men uitdrukt en de politieke realiteit. Een idee – zelfs veelbelovend – omzetten in een echte politieke hervorming is echt niet makkelijk. Of men dat nu goed vindt of niet, men moet vaststellen dat realiteitszin primeert in het optreden van een minister. Ipso facto is het normaal dat er kritiek komt van het Parlement, de pers of de publieke opinie. Eerlijk gezegd wist ik dat ik zou blootstaan aan kritiek als ik aan de macht zou komen. Nu ik aan het hoofd sta van het Ministerie van Justitie, moet ik me er niet over verbazen. Ik respecteer het democratische spel, zelfs al vind ik soms dat bepaalde kritiek onterecht is.

“Het akkoord tussen het I.A.B. en de balie van de Franstalige orde van advocaten van Brussel m.b.t. de middenvennootschap is een goed initiatief dat ik ook ondersteun. Het is de weg van de toekomst.”

geen bedrijf voorstellen accountant!”

I.A.B.: Niet zo lang geleden hield het VBO – het Verbond van Belgische Ondernemingen – een enquête bij 203 bedrijfsleiders aangaande hun mening over onze politici. Wat populariteit betreft stond u op de tweede plaats, na de Eerste Minister, Guy Verhofstadt. Dit referendum bij de bedrijfsleiders wees anderzijds ook op enige ongerustheid over de trage voortgang van de hervorming van de Justitie. Is ook dat geen paradox?

Marc Verwilghen : Niet in het minst. Ik ben blij dat ik zo'n score haal bij de bedrijfsleiders, maar de ongerustheid van de bedrijfswereld ten aanzien van de hervorming van Justitie verbaast me niet. Met deze enquête hebben de bedrijfsleiders immers willen aangeven dat ze me vertrouwen, maar tegelijk leggen ze de vinger op de dossiers die absoluut moeten worden opgelost in deze legislatuur. Het is eigenlijk wel logisch. Ze vertrouwen me tot het bewijs van het tegendeel wordt geleverd!

I.A.B.: Op het vlak van de technologische vooruitgang, en met name de informatisering, lijkt het Ministerie van Justitie drie treinen gemist te hebben. Hoe denkt u dit

probleem, dat dateert van voor u in dienst trad, op te lossen?

Marc Verwilghen : Het is een feit: wat technologische vernieuwingen betreft, heeft de privé-sector altijd een voorsprong op de openbare sector. De reden daarvoor is eenvoudig: de privé-sector durft risico's te nemen en aarzelt niet om de nodige menselijke en materiële middelen in te zetten. Ik herinner me trouwens dat ik de eerste advocaat was in Dendermonde die regelmatig gebruik maakte van de juridische gegevensbanken. Het spreekt vanzelf dat dergelijke gegevensbanken mij enorm geholpen hebben bij het opstellen van mijn conclusies. Ik was in zekere zin een pionier. Vervolgens zijn de andere advocaten de weg van de informatisering ingeslagen. Zo hebben we met-tertijd een echte scheiding zien ontstaan tussen de middelen die gebruikt worden door de advocatuur en die gebruikt door Justitie. Ik ben er zeker van dat als de overheden van toen het nodige hadden gedaan, we vandaag verder zouden staan. Onlangs heb ik gesproken met de verantwoordelijken van de firma Lernout en Hauspie dat, zoals u weet, een bedrijf is dat gespecialiseerd is in de nieuwe telecommunicatiemiddelen. Zij hebben mij enigszins gerustgesteld.

I.A.B.: Hoezo?

Marc Verwilghen : Ze hebben ons bevestigd dat we de informatiseringstrein misschien hebben gemist, maar dat daarom niet alles verloren is. De trein die eraan komt, is immers een TGV en als we daar tijdig opspringen, zullen we onze achterstand snel kunnen inhalen. Onder de uitdrukkelijke voorwaarde echter dat we regelmatig investeren in de modernisering van onze informatica-uitrusting.

I.A.B.: De erkenning en de legalisering van de digitale handtekening zijn van vitaal belang voor onze leden. Het is inderdaad dankzij deze wettelijke erkenning dat andere projecten zoals de elektronische BTW-aangifte het licht zien. Kunt u ons zeggen, Mijnheer de Minister, hoe ver we op dit ogenblik staan?

Marc Verwilghen : Wij maken snel vorderingen op dat vlak. Om ons aan te passen aan de nieuwe technologieën hebben wij nu al de artikels 1322 en volgende van het Burgerlijk Wetboek gewijzigd die de materie regelen van het bewijs in het kader van de overeenkomsten en de contracten. Wij zouden, naar ik hoop, moeten komen tot een wettekst voor het einde van juni. Het zou de wettelijke erkenning betekenen van de digitale handtekening in België.

I.A.B.: Denkt u dat we binnenkort de BTW-aangiftes elektronisch kunnen indienen?

Marc Verwilghen : U moet weten dat we dit systeem van wettelijke erkenning van de digitale handtekening speciaal hebben bedacht met dit soort mogelijkheden voor ogen. Of het nu voor een BTW-aangifte is of voor iets anders! De nieuwe technologieën hebben toepassingen in alle domeinen van het sociaal-economische leven. Neem bijvoorbeeld het geval van de advocaten. Ze zullen morgen hun conclusies kunnen uitwisselen via elektronische post, wat het grote publiek e-mail noemt. Met mijn collega, Minister Rik Daems, hebben wij dit kunnen demonstreren tijdens een colloquium dat georganiseerd werd door de Vlaamse Vereniging van Balies en dat gewijd was aan de nieuwe technologieën. Aangezien we niet aanwezig konden zijn in Antwerpen, hebben we beiden op de vragen van de deelnemers geantwoord via een teleconferentie vanuit... Brussel. We hebben zo op schitterende wijze kunnen aantonen welk belang de nieuwe technologieën hebben voor de vrije beroepen. Wat kunnen we uit deze demonstratie concluderen? Dat de mogelijkheden van de nieuwe technologieën immens zijn. Dat is de reden waarom we onze werkzaamheden rond de E-Justitie zullen voortzetten.

I.A.B.: De nieuwe economie lijkt duidelijk tot uw bezorgdheden te behoren?

Marc Verwilghen : Uiteraard. Ik ben er bijvoorbeeld van overtuigd dat we de komende jaren anders zullen werken dan in het verleden. De mensen zullen niet meer komen werken in de hoofdstad, maar ze zullen

thuisblijven en met hun bedrijf communiceren via elektronische weg. De werkgevers zullen het werk van hun werknemers kunnen controleren zonder zich te moeten verplaatsen. Het is een revolutie die aan de gang is en waarvan wij vandaag slechts het begin zien. Een ander voorbeeld, maar in het domein van de Justitie deze keer: het is duidelijk dat de elektronische archiveringstechnieken van cruciaal belang zijn voor mijn departement. In plaats van de tonnen papieren archiefstukken die er vandaag op het Ministerie liggen, zullen we gebruik maken van een krachtig elektronisch archiveringstelsel dat... bijna geen plaats inneemt! Zonder te vergeten dat we ook veel sneller en op een gebruiksvriendelijkere manier toegang kunnen krijgen tot deze documenten. De nieuwe technologieën zullen eveneens de toegang vergemakkelijken tot het strafdossier van de gedetineerde of van de beklaagde. Dankzij de codering of scanning van de gegevens zal men zich voor bepaalde inlichtingen niet meer moeten verplaatsen naar de griffie. Men zal ze van thuis kunnen raadplegen. Dit zijn allemaal moderne methoden die reeds enige tijd bestaan, maar waarvoor wij ons in het verleden nog niet hebben kunnen inzetten.

"Wij zoeken ook "forensic accountants". Dit zijn accountants belast met het opsporen van fraude binnen de onderneming."

I.A.B.: De nieuwe technologieën hebben een grote aantrekkingskracht, zoveel is duidelijk. Maar de recente actualiteit – we verwijzen naar het I LOVE YOU virus – heeft ook de kwetsbaarheid van deze nieuwe technologieën aangetoond. Dit fenomeen ligt extra gevoelig bij ons, omdat dit soort virus vooral de bedrijven treft die wij moeten en mogen adviseren. Heeft u een plan om informaticapiraterij tegen te gaan en te bestraffen?

Marc Verwilghen : De Kamer heeft reeds in maart met eenparigheid van stemmen een wetsontwerp goedgekeurd dat België toelaat om de informaticacriminaliteit aan te pakken. Dergelijke misdrijven zullen voortaan kunnen worden bestraft met gevangenisstraffen of boetes. We viseren de informaticavervalsing (bijvoorbeeld: het namaken van kredietkaarten), informaticafraude (bewerkingen waarbij gegevens die worden bewaard op een informaticasysteem worden gewist of gewijzigd), de niet-geoorloofde toegang tot een informaticasysteem (piraat die binnendringt in het informaticanetwerk van een bedrijf), informaticasabotage (dekt met name de verspreiding van virussen en de vernietiging van bestanden). Het wetsontwerp houdt echter ook rekening met de heling van gegevens die worden verkregen door de piraterij en het gebruik van "hackers" door criminele organisaties. Een tweede luik van het wetsontwerp betreft de opspoorbaarheid van witteboordcriminelen. De telecomunicatieoperators en de internetproviders werken voortaan intensief samen met het gerecht. Met name door alle gegevens met betrekking tot de verbinding van de internetgebruikers gedurende 12 maanden te bewaren. Aangezien het gaat om een materie die beide kamers aanbelangt, heeft de Senaat gebruik gemaakt van zijn evocatierecht – wat normaal is – maar ik twijfel er niet aan dat dit ontwerp binnenkort zal worden omgezet in een wet.

I.A.B.: Het invoeren van een nieuwe fiscale procedure zou ook gepaard moeten gaan met de benoeming van nieuwe fiscale rechters. Hoe ver staat men in deze zaak?

Marc Verwilghen : Zowel in het noorden als in het zuiden van het land werden de fiscale rechters die moesten worden benoemd, benoemd. Ten minste op enkele uitzonderingen na. Zijn ze voldoende talrijk? Waarschijnlijk niet, gelet op het aantal betwiste zaken. Ik denk dat eens we precies weten over hoeveel geschillen het gaat, wij een vollediger analyse zullen kunnen maken. Ik denk echter dat het probleem zich het scherpst stelt voor de parketten. Weet u dat de voorwaarden om benoemd te worden tot fiscaal substituut

“ Voor het beroep van fiscaal substituut wil ik natuurlijk juristen aantrekken, maar ook andere fiscale specialisten. Ik denk met name aan de accountants en de belastingconsulenten.”

veel strenger zijn dan om fiscaal rechter te worden! Dat is de reden waarom ik aan de Raad van State gevraagd heb om een einde te maken aan deze discriminatie. Mijn wens is eenvoudig: ik wil natuurlijk juristen aantrekken, maar ook andere fiscale specialisten. Ik denk met name aan de accountants en de belastingconsulenten. Wij zoeken ook "Forensic accountants", d. w. z. accountants die belast zijn met het opsporen van fraude binnen de onderneming. Wij volgen daarin het voorbeeld van Nederland, waar speciale politie-eenheden worden bijgestaan door accountants. In ieder geval moeten wij dit probleem aanpakken, anders dreigt de huidige regering kritiek te krijgen omdat ze niet voldoende rekening heeft gehouden met de fiscale en financiële aspecten.

I.A.B.: Dat brengt ons bij een ander actueel onderwerp voor de accountants: wat denkt u van multidisciplinaire samenwerking? Is het volgens u de toekomst?

Marc Verwilghen : Op het terrein denk ik wel dat het reeds een realiteit is. In mijn streek, Dendermonde, bestaat er reeds een zeer nauwe samenwerking tussen de balie en de accountants. Ik kan mij daar alleen over verheugen en de partijen ertoe aanzetten op die ingeslagen weg voort te gaan.

I.A.B.: Wat vindt u van de middelvennootschappen? U weet dat ons instituut hierover reeds een akkoord heeft ondertekend met de balie van de Franstalige orde van advocaten van Brussel.

Marc Verwilghen : Het is een goed initiatief dat ik ondersteun. Mijns inziens is het de weg van de toekomst. Men moet er alleen aan denken dat een dergelijke samenwerking slechts kan functioneren als men van beide kanten zijn autonomie, zijn onafhankelijkheid en zijn beroepsgeheim behoudt en respecteert. Op het vlak van de ethiek en de discipline moeten er ook zeer strenge en duidelijke regels worden nageleefd. Als aan deze fundamentele voorwaarden is voldaan, zie ik niet in waarom deze middelvennootschappen problemen zouden kunnen stellen.

I.A.B.: Bepaalde advocaten hebben al hun vrees uitgedrukt dat ze hun pleitmonopolie zouden verliezen...

Marc Verwilghen : Ik denk dat ze ongelijk hebben en dat ze zich nodeloos zorgen maken. Noch de multidisciplinaire werking, noch de middelvennootschappen, zijn van aard om een einde te maken aan hun pleitmonopolie. En tot u spreekt een advocaat! Ik denk dat zo lang iedereen bij zijn vakkennis en zijn rol blijft, er geen enkel probleem is.

I.A.B.: De wereld beweegt en de Europese druk wordt steeds groter om de publiciteit toe te laten voor de vrije beroepen. Wij proberen ook enige waardigheid te behouden voor het beroep door eventueel misbruik tegen te gaan. Het evenwicht tussen deze twee trends is vandaag niet gemakkelijk te behouden. Wat denkt u daarvan?

Marc Verwilghen : Ik denk dat de vrije concurrentie – met name onder de bescherming van het Europees recht – gekoppeld moet worden aan strenge deontologische regels

waarop toezicht wordt gehouden door de Beroepsverenigingen. Maar we voelen de adem van de vrije concurrentie in Europa in onze nek en we moeten er rekening mee houden.

I.A.B.: De nieuwe wetten op het concordat en het faillissement lijken niet de verhoopde vruchten af te werpen. Vindt u dat ook en zo ja, denkt u dat er bepaalde veranderingen moeten worden doorgevoerd?

Marc Verwilghen : Ik denk dat we eerst en vooral een onderscheid moeten maken tussen de wet op het concordat en die op het faillissement. Ik ken deze belangrijke hervorming van ons recht goed, want ik heb eraan meege-

van om de accountants toe te laten om op te treden als adjunct-curator, gelet op het feit dat de advocaten wellicht minder vertrouwd zijn met de boekhoudkundige en financiële aspecten van een curatele. Ik denk dat het een goede zaak zou zijn voor de gezondheid en de doeltreffendheid van onze economie.

I.A.B.: Vooraleer we ons onderhoud afronden, Mijnheer de Minister, willen we u nog vragen wat uw visie op ons beroep is...

Marc Verwilghen : Het is een beroep dat ik heel goed ken en waarvoor ik veel respect en bewondering heb. Weet u, veel

“Ik ben er voorstander van om de accountants toe te laten om op te treden als adjunct-curator. Ik denk dat het een goede zaak zou zijn voor de gezondheid en de doeltreffendheid van onze economie.”

werkt als parlementariër in gespecialiseerde commissies. Ik moet toegeven dat we veel langer gewerkt hebben aan de hervorming van het faillissement dan aan die van het concordat. We hebben wellicht haastig gewerkt aan het concordat en dat is er jammer genoeg aan te merken. De ervaring heeft ons niettemin geleerd dat het soms nodig is om wetten te evalueren. En dat is wat we op dit ogenblik doen voor de beide luiken van de wetgeving op de bedrijven in moeilijkheden. Voor het luik van het faillissement hebben wij rechters-commissarissen, magistraten en curatoren gehoord om hun mening te kennen. Daardoor kunnen wij beter een onderscheid maken tussen de netelige kwesties en die welke een echt probleem stellen. Wij zullen vervolgens proberen om er een oplossing voor te vinden door het opstellen van een wettekst. Wat het luik van het concordat betreft, ben ik helaas bang dat de problemen zwaarder zijn en dat we dieper over de zaak zullen moeten nadenken.

I.A.B.: In Brussel kan een accountant reeds worden aangesteld als adjunct-curator in het kader van een faillissementsprocedure. Denkt u niet dat dit ook in andere regio's in het land mogelijk zou moeten zijn?

Marc Verwilghen : Dat spreekt vanzelf. Ik ben er voorstander

mensen denken dat een bedrijf absoluut een advocaat nodig heeft. Dat is niet fout. Maar ik denk dat een bedrijf zonder accountants volstrekt onmogelijk is. Ik kan me zelfs niet voorstellen dat dat kan bestaan! De jonge ondernemers hebben dat trouwens begrepen en ik stel met plezier vast dat ze de leden van uw beroepstak raadplegen alvorens ze hun eerste stappen zetten in het bedrijfsleven. Ik denk dat dat voor uw beroep het mooiste eerbetoon is dat er bestaat.

